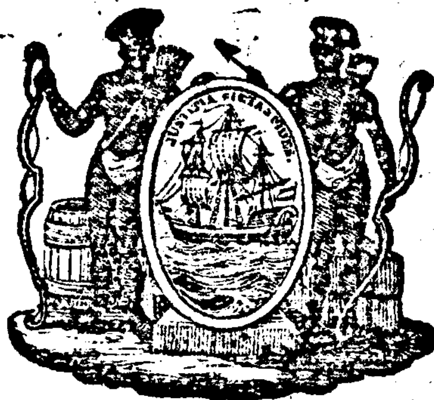
N°. 44. A°. 1840.

ZATURDAG, den 30sten MEI.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Militair Bureau.

Den 27 Mei 1840.

Door Zijne Majesteit den Koning, zijn bij besluit van den 5den Februarij ll., N°. 104:

1°. Goedgekeurd en bevestigd de na te noemene door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, gedurende den jare 1838, gedane aanstellingen van Officieren bij de Schutterij van *Paramaribo*, als:

Van PIETER FIERS SMEDING, tot Luitenant Kolonel.

» JACQUES FRANÇOIS ROUX, tot Kapitein.

» SAMUEL SOESMAN en GEORGE DE MEINERTZHAGEN, tot Eerste Luitenants.

» JOHANNIS ELLIS, JOSEPH NUNES, SALOMON SOESMAN JR. en CHARLES DEL PRADO, tot Tweede Luitenants.

2°. Goedgekeurd en bevestigd, het in der tijd uit de voormelde Schutterij verleend *eervol* ontslag:

Aan NICOLAAS ROJER, als Chirurgijn Majoor.

» EGBERT VAN EMDEN, als Kapitein.

» WILLEM HENDRIK RINCK TILENIUS KRUIJTHOFF, als Eerste Luitenant. — En

» NICOLAAS GERRIT VLIER, als Tweede Luitenant.

3°. Goedgekeurd en bevestigd, de in der tijd gedane aanstellingen van Officieren bij de Schutterij van *Curaçao*, als:

Van ROELOF DIRK SCHOONEWOLFF, tot Eerste Luitenant en JAN HERMANUS RÖMER, tot Tweede Luitenant.

4°. Goedgekeurd en bevestigd, de in der tijd gedane aanstellingen van Officieren bij den Landstorm te *Curaçao*, als:

Van JOHAN HERMANUS LAUFFER en JACOB LAUFFER, tot Tweede Luitenants.

5°. Goedgekeurd en bevestigd, het in der tijd verleend *eervol* ontslag:

Aan GODHELP ISRAEL HOIJER, als Eerste Luitenant bij de Schutterij te *Curaçao*; — en van WILLEM CRANEVELD HOIJER, als Eerste Luitenant bij den Landstorm aldaar.

De Kapitein Adjudant,
F. C. COBLIJN.

MENGELWERK.

Espartero,

hertog der overwinning.

Don Baldamero Espartero, graaf van Luchana, hertog de la Victoria, grande van Spanje der eerste klasse, veldmaarschalk, opperbevelhebber der vereenigde legers van het noorden, Spanje heeft ons in den *prins van den vrede* (*) het voorbeeld gegeven van eenen man, die zonder eenige andere roeping dan de bloote luim zijner gebieders tot boven den troon verheven werd, om onder de welverdiende verwenschingen des volks in zijn oorspronkelijk niet terug te zinken.

In den tot hertog de la Victoria (der overwinning) benoemden Espartero, verschaft ons datzelfde land een schouwspel van eenen dapperen soldaat die, zonder de talenten eens veldheers te bezitten door een gelukkig toeval, tot de hoogste waardigheden van den staat bevorderd, en met het nog benijdenswaardiger lot begunstigd werd, van perk te stellen aan den burgeroorlog, die zijn vaderland verteerde. De glansrijke loopbaan, welke hem tot deze verhevene roeping leide, staat den tijdgenooten voor oogen. Minder bekend zijn zijne vroegere betrekkingen; wat wij daarvan mededeelen berust op naaukeurige nasporingen. Espartero werd in 1792 te Granatula, een vlek in de nabijheid der stad Almagro, in la Mancha, geboren. Zijn vader, Antonio Espartero, een eerlijk en geacht man, oefende het beroep van wagenmaker uit. Van zijn talrijk kroost was Baldamero de jongste zoon. Als zoodanig werd hij tot den geestelijken stand bestemd, en om de noodige kundigheden te verkrijgen, naar Cagnorla gezonden, waar zijne oudere broeder, Manuel Espartero, die als hofkapelaan van de koningin en kanonnik van San-Isidro te Madrid in November 1839 stierf, zich als monnik in een dominikanerklooster bevond. Doch Baldamero gevoelde geene neiging tot den geestelijken stand, en toen de Franschen in 1808 het schiereiland overmeesteren wilden, nam hij aan de algemeene geestdrift der natie deel en ijlde naar Toledo, om in het bataljon dienst te nemen, dat te dier plaatse, bijna enkel uit studenten zamengesteld was en den naam van het »geheiligde" (el sagrado) voerde. Dit bataljon was echter reeds naar het eiland Leon vertrokken, zoodat Espartero het daarheen nareizen moest.

Zoodra hij zijne aanbevelingsbrieven overgegeven had, werd hij als soldaat in dat bataljon toegelaten, uit hetwelk dikwijls de bekwaamsten genomen en tot onder-officieren of officieren in andere regimenten bevorderd werden. Om zich tot deze loopbaan te bekwamen, bezocht hij een collegie in het klooster van St. Petrus, tot eindelijk de regering gelastte, dat de weinige studenten, die nog bij het bataljon voor hande waren, in het ter opvoeding van kadetten bestaande collegie van San-Carlos in de mathesis onderwezen zouden worden. Zoo werd ook Espartero bij het kadetten-korps, uit hetwelk dagelijks officieren genomen werden, ingelijfd. Op het einde des jaars 1811 trad hij als tweede luitenant in het korps der ingenieurs, dat zich in Cadix bevond, maar werd, hoewel hij zijne studiën voortzette, bij de plaatshebbende examens, niet voor dat korps geschikt bevonden, maar naar een infanterie-regiment verplaatst, hetwelk toen te Valladolid lag. Deze minachting krenkte hem zeer en veroorzaakte, dat hij herhaalde bezwaren indiende, welke echter afgewezen werden.

In Mei 1814 zag hij zich genoodzaakt, de reis naar Valladolid aan te nemen; daar hij zich echter eenigen tijd in zijne geboorteplaats Granatula, door welke hem zijn weg voerde, ophield, kwam hij eerst in September te Madrid aan. Geheel mismoedig had hij reeds besloten zijn ontslag te vragen, toen een vermogend beschermer hem aanraadde, om zich aan den generaal don Pablo Morillo voor te stellen, die tot opperbevelhebber over de, naar de opgestane koloniën van Zuid-Amerika bestemde expeditie benoemd was. Morillo stond hem toe, aan deze expeditie deel te nemen, en zoodra Espartero in Januarij 1815 het schip beklommen had, werd hij, even als alle overige officieren, eenen graad verhoogd. Toen de vloot voor het eiland Margarita aankwam, gevoelde men de noodzakelijkheid, om eenen uit bekwame officieren bestaanden generalen staf zamen te stellen; en daar Espartero toevallig onder zijne reisgoederen zijne oude ingenieurs-uniform terugvond, werd zijne aanspraak op de waardigheid van stafofficier dadelijk erkend, en hij zelf tot chef van den generalen staf benoemd. Hij was echter niet geschikt voor de werkzaamheden, die hem als zoodanig te verrigten stonden, en daar de in Peru bevelvoerende generaal Laserna eenige bruikbare officieren voor de ligte dienst begeerde, werd Espartero daarheen gezonden en als majoor in het ligte bataljon des centrums geplaatst. Aan deszelfs hoofd vocht hij in 1817 roemvol onder den generaal Las Heras in den slag bij Supachui, waar het hoofd der opstandelingen, La Madrid, volkomen geslagen werd. Tot luitenant-kolonel bevorderd, sloeg hij in Mei 1818 het insurgenten-leger van Tueto in de vlakten van Majocoya. In het jaar 1819 droeg hij wezenlijk tot de onderwerping der provincie Cochabamba bij, vervolgde, gemeenschappelijk met den generaal Seoane, de insurgenten van die plaats 56 dagen lang, maakte 85 gevangenen en ontnam hun twee kanonnen. In het jaar 1820 ontving hij van den onder-koning van Peru, Pezuela, bevel, om met zijn bataljon in allerijl naar Oruro te marcheren, ten einde deze stad, wier inwoners met het opperhoofd der insurgenten in verstandhouding getreden waren, te redden. Toen hij daar aankwam vernam hij door eenen spion, dat men hem zelven vermoorden en vervolgens de stad overgeven wilde. Zonder de minste bezorgdheid te toonen, verzocht hij zijne gezamenlijke officieren op een gastmaal in zijne woning. Toen onder wijn en spel de vrolijkheid op het hoogst geklommen was, sloot hij de deuren, en deelde met een ernstig gelaat de gedane ontdekking mede. Allen zwoeren hem trouw, tot den laatsten druppel bloed. Men verzamelde in de stilte van den nacht het bataljon, en sloot alle belhamels in hunne woningen op. Het doodvonnis, dat over hen werd uitgesproken, werd echter niet door den generaal en chef Ramirez bekrachtigd. Weldra daarna ontstond er in het leger, en voornamelijk onder de generaals, eene groote ontevredenheid over het gedrag des onderkonings van Peru, don Joaquin de la Pezuela. Men verweet hem, dat hij zich uitsluitend tot de verdediging der hoofdstad Lima bepaalde, en daarentegen het inwendige des lands aan den vijand prijs gaf. De aan het hoofd der troepen staande generaals meenden, dat de afzetting van Pezuela dringend noodzakelijk was tot de redding des lands, en smeedden ten dezen opzigte, met miskenning hunner pligten van subordinatie, een formeel komplot. Op den 29 Januarij 1821, onderteekenden 18 hunner, waaronder de generaal Canterac als de eerste,

(*) MANOEL GODOI, verheven tot *prins van den vrede*.

vervolgens don Geronimo Baldes, Bedoya, Garcia Camba, don Francisco Narvaez (thans minister van oorlog), Rodil, Seoane, Ferbaz en anderen in Azuapuquio, eene mijl van Lima, een voorstel aan Pezuela, waarin zij hem onder bedreigingen aanmaanden, om zijne waardigheid aan den generaal Laserna over te geven.

Ook Espartero zou dit geschrift ondertee-kend hebben, hoewel in den afdruk, dien Pezuela liet vervaardigen, zijn naam niet gevonden wordt. Deze, genoodzaakt om voor het geweld te zwichten, nam den schijn aan, alsof hij zijn ambt vrijwillig nederlegde, en scheepte zich naar Spanje in. De regering billijkte stilzwijgend het gedrag der oproerige officieren, die tot op den huidigen dag in naauwe verstandhouding gebleven zijn. Het verlies van Peru was echter het gevolg van den opstand. Espartero werd tot kolonel benoemd en streed als zoodanig onder Canterac en Baldes tegen de Peruaansche insurgenten. In den slag van Torata, op den 19den Januarij 1823, bekwam hij twee gevaarlijke wonden, maar week niet van de spits zijns regiments. Te dier tijd was de later zoo beroemd geworden generaal don Rafaël Maroto opperbevelhebber in de provincie Charcas.

Toen in 1823 commissarissen der Spaansche cortes met voorslagen naar Buenos-Ayres kwamen, ten gevolge van welke een wapenstilstand gesloten werd, beproefde ook het opperhoofd der Peruaansche insurgenten, om met den onderkoning Laserna in onderhandeling te treden. Deze zond den tot brigadier bevorderden Espartero tot hem naar Salta af, om zijne voorstellen aan te hooren. Zij bestonden in de oprigting van een Peruaansch rijk, welks hoogste waardigheden onder de generaals der beiderzijdsche legers zouden verdeeld worden. Espartero bemerkte hierin slechts listige misleidingen en wees de voorstellen af, terwijl hij zich toen reeds een geschikt onderhandelaar betoonde.

Na de schandelijke capitulatie van Ayacucho in het jaar 1824, ging hij met zijne wapenbroeders Laserna, Baldes, Canterac en anderen, die men later met den gemeenschappelijken naam van de Ayacuchos bestempelde, en welke thans bijna al de hoogste militaire waardigheden van het schier-eiland bekleeden, naar Spanje onder zeil.

Hier aangekomen, kreeg hij bevel, om zich naar Lograna te begeven. Een zeer aanzienlijk vermogen, dat hij in Amerika door zijn ongehoord geluk in het spel verworven had, stelde hem in staat, om met glans te leven, en zijne persoonlijke hoedanigheden verschaften hem de gunst van de beminnenswaardige dochter eens rijken, in Lograna wonenden landeigenaars, Santa-cruz geheeten. Met haar huwde hij, hoewel tegen den zin haars vaders. De echt, schoon kinderloos, is tot wederzijdsch genoegen uitgevallen, en de familie Santa-cruz is nu trots op deze verbindtenis. De minister van oorlog, Zambrano, benoemde den brigadier Espartero tot chef van het regiment infanterie Soria en verplaatste hem als zoodanig naar Palma, op het eiland Majorka.

Reeds in het jaar 1832 gaf hij openlijk zijnen ijver voor de troonsopvolging van de dochter van Ferdinand VII te kennen, en toen na zijnen dood de burgeroorlog begon, bood hij zich vrijwillig aan, om met zijn regiment naar de noordelijke provinciën te marcheren. Hij verkreeg langzamerhand het bevel over meer brigaden en divisiën onder Mina en Cordova, en toen de laatste in Mei 1835 naar Madrid ging, nam hij intermediar het opperbevel op zich. Hij vervolgde Gomez in Galicië, sloeg hem bij Guardo, en droeg toen diens verdere vervolging aan den generaal Alaix op. Door zijne persoonlijke verschijning redde hij in Augustus 1836 Madrid, en werd hierop door Rodil tot opperbevelhebber van het noorder-leger, tot onder-koning van Navarra en kapitein-generaal der Baskische provinciën benoemd. Als gedeputeerde in de constituërende cortes, bezwoer hij de constitutie van 1837; maar voortdurend met het ministerie Calatrava ontevreden, veroorzaakte hij door het protest der garde-officieren in Aravanca deszelfs val. Daar men door zijnen naam het ministerie tot een gematigd stelsel in de uit- en inwendige staatkunde trachtte over te halen, werd hij tot minister van oorlog en president van den raad benoemd; maar hij sloeg beide ambten af, waarop Bardaji Y Azara aan het hoofd des ministeries van 10 Augustus 1837 kwam. Toen op den 12den September 1837 het leger van den pretendent voor Madrid verscheen, verwierf Espartero den roem, dat hij de hoofdstad redde. Hij dreef den pretendent over de Ebro terug, en in December 1837 gelukte het hem Bilbao te ontzetten, waarop hij tot graaf van Luchana benoemd werd. Van nu af werkeloos blijvende, verwierf hij zich gedurende zijne rust ten minste de verdienste, dat hij de gezonkene discipline in het leger weder herstelde. Terwijl hij in de gunst der koningin-regentes gedurig hooger steeg, maakte hij tevens door de bloedgerigten te Pampelona, tegen Leon Iriarte, in Mirandanez, zijnen naam gevreesd in het land en bij den vijand. In het jaar 1838 vernietigde hij de expeditie van Negris en nam hij Penna Cerrada in, maar brak langzamer hand geheel met het ministerie Ofalia, aan hetwelk hij de schuld gaf, dat hij voortdurend werkeloos moest blijven. Zijne vermeerderde ijverzucht jegens Narvaez en Cordova haalde hem over om verscheidene adressen tegen beide en tegen de Jovellanisten aan de koningin in te dienen, terwijl de parvenus hem voortdurend vleiden. Zijn gelukkige veldtogt in 1839, de overwinningen bij Romales en Guardamino, op den 24sten April, verschaften hem, als persoonlijke onderscheiding, den titel van grande van Spanje der eerste klasse en hertog de la Victoria, en het grootkruis van het Fransche legioen van eer en de Portugeesche orde van de Toren en het zwaard. Zeer behendig wist hij van de oneenigheid der Carlisten tot zijn voordeel gebruik te maken en onderhandelingen met Maroto aan te knoopen, welke tot de vereeniging van Bergara voerden, ten gevolge van welke don Carlos zich genoodzaakt zag, om naar Frankrijk te vlugten. Niet minder verstandig wist hij zich tegenover de natie te gedragen, daar hij doorgaans de constitutie ontzag en de bevoegdheid der cortes volkomen erkende. Het lot van Spanje is in de hand van Luchana. Gelukt het hem de nog smeulende vlam van den Carlistischen opstand te onderdrukken, zoo kan hij door het gewigt van zijn aanzien of zelfs van zwaard, aan den heilloozen strijd perk stellen, welken twee partijen om het bezit der hoogste magt voeren. Daar hij tot geene derzelve behoort, schijnt hij, die zich als onderhandelaar niet minder dan als krijgsman onderscheidde, de regte bemiddelaar te zijn, om de partijschap weg te ruimen, en den troon zijn aanzien, het volk zijne regten te verzekeren. Geen man in Spanje is meer bij het volk bemind, geniet volkomener vertrouwen bij de koningin. Slechts onbeduidende intriganten, kreaturen van Cordova verwenschten hem; doch enkel in stilte. Het gebrek aan schitterende talenten, dat bij den hertog heerscht, wordt door eene gave der fortuin, de takt, vergoed, die hem onder de moeijelijkste omstandigheden steeds den tot het doel voerenden weg deed inslaan en verderfelijke raadgevers afwijzen; zelfs van den buitenlandschen staatkundigen invloed is hij, welligt de eenige onder alle Spaansche generaals, vrij gebleven, ja hij heeft dien, vooral den invloed van Engeland, weten te weren.

Partijdigheid voor zijne vroegere Amerikaansche wapenbroeders en eene overdrevene gevoeligheid jegens jongere opklimmende officieren strekken hem tot een groot verwijt, als bewijzen van de menschelijke zwakheid. Zijne persoonlijke dapperheid is tot een spreekwoord geworden. Zijne gestalte is niet buitengewoon, doch zijn gelaat draagt den stempel van ernst en voorzigtigheid.

De gelukkig te regt gekomen brief.

Aan het postkantoor te *Munchen* werd vóór eenigen tijd een brief ontvangen, met het opschrift: *Aan mijn' lieven Zoon te Munchen.* Waar zou men wil dien lieven zoon opzoeken? Men liet dus den brief liggen. Na drie dagen verscheen er aan het postkantoor een boerenknaap, die vroeg: of er geen brief van *zijne lieve moeder* was? Aha! dacht de postbeambte, tot wien hij zich wendde, dat zal de lieve zoon zijn; en inderdaad, hij was het.

De oude Dame en haar Arts.

Eene oude hysterieke Dame, die steeds, doch slechts ingebeeld, ziek was, had haren Arts reeds zoo dikwijls met hare ongesteldheden gekweld, dat hij eindelijk haar eens ontevreden vroeg, of zij dan van hem begeerde, dat hij haar weder jong zou maken; dit was iets, hetwelk zijne krachten te boven ging. » Wel, Mijnheer, dat verlang ik ook in het geheel niet van u," hernam de Dame; » integendeel moet gij alles aanwenden, dat ik regt oud worde."

Hagedorn's rondborstigheid.

Hagedorn was een groot liefhebber van een goed glas wijn, en was dikwijls en gaarne in gezelschappen, waar Bachus offers gebragt werden. Hij wilde dit ook wel weten. Toen hij eens ziek lag, vroeg hij den beroemden Geneesheer Carpsen, wat toch wel zijne kwaal mogt wezen. De Arts antwoordde: » De waterzucht, vrees ik." — » Onmogelijk," hernam Hagedorn; » mijn geheele leven lang heb ik slechts de wijnzucht gehad."

Waren alle geletterde Vrouwen zoo!

Toen men de talentvolle echtgenoote van Friedrich von Schlegel (dochter van Mozes Mendelssohn) eens in vrouwelijken arbeid onledig vond, en haar iemand de averegtsche pligtpleging maakte, dat eene vrouw, als zij aan eene haar vernuft meer waardige bezigheid de voorkeur behoorde te geven, antwoordde zij: » Ik heb dikwijls gehoord, dat er reeds meer dan te veel boeken in de wereld zijn; maar nog nooit, dat er te veel hemden waren."

Anekdote uit de regering van den onlangs overleden' Koning van Denemarken.

De Koning van *Denemarken* bevond zich gedurende den tijd van het Congres, te *Weenen*, en was aldaar, van wege zijne minzaamheid, bij het volk zeer gezien. Eene groote menigte omringde hem, werwaarts hij zich begaf. Op zekeren dag zeide Alexander van Rusland tot hem: »Uwe Majesteit heeft alle harten gewonnen." — »Maar niet ééne *ziel*," hernam de *Deensche* Vorst, op het verlies van *Noorwegen* zinspolende.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 29sten dezer, het Schip *Amphitrite*, Kapt. F. H. Popken, naar Amsterdam, lading: 11 vaten- en 722 balen heele-, 8 vaten- en 157 balen gebroken Koffij en 34 balen Cacao.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.